

Ціна: 30 центів.

СОНЯШНИК

РІК III

ЛЮТИЙ — 1958 — FEBRUARY

Ч. 26

Св. Софія в Києві

Федір ПЕТРОВ

Малюнки М. ХУДЯКА

зима

На горбочки і долинки,
На дерева і будинки
Волохаті, мов пушинки,
З неба падають сніжинки.

В лісі вітер — аж гуде.
Полем віхола бреде...
Це ж зима у гості йде.

я МОРОЗУ НЕ БОЮСЯ

Я морозу не боюся.
В теплу шубу одягнуся
Та й подамсь мершій із хати
Стежку ранком прокидати.

А як ген туди прокину,
Стану, трохи відпочину.
Мама вийде й запитає:
— Хто це стежку прокидає?

О. Олесь

ЯК ДЗВОНИ РАДІСНО ГУДУТЬ...

Вітри і бурі весняні
Звали камінь із могили,
В кривавім морі і огні
Її окрадену збудили.

В красі нетлінній гарівній
Вона розкрила огі сині...
Пани й ліси вклонились їй —
Воскреслій мрії — Україні:

I мови рідної рігки
Злились в одно широке море:
Дзвенячть по-рідному пташки,
I степ по-рідному говорить!

Поглянеш в поле на жита:
Цвітуть в житах волошки сині,
I в небі квітка золота,
I небо — прапор України!

Як дзвони радісно гудуть!
Минула наша ніг осіння:
Ніде ні стогону не гутує,
Ni тихих скарг, ni голосіння.

Злетівсь па свято цілий світ
I слів, здивований, шукає,
I Чорне море свій привіт
Гінцем крилатим посилає.

Шумлять смерекові ліси,
Кубань і Сян взялись за руки...
По вінця сповнені краси
Стоять степи, сади і луки.

Весна! Прекрасна, гарівна.
Скрізь животворга, де не стане
Огам здавалось, що вона
Уже піколи не зів'яне!

... В кривавім морі і огні
Її окрадену збудили...
Вітри і вихорі страшні
Її в повітрі закрутіли.

Над красм — дим пожеж і мла...
Внизу — страшне криваве море...
На хвилях плавають тіла...
Ораг лаяв своїх не оре...

Але Вона... Вона живе!
Її все дужче голос гути!
I хто скує життя нове,
Вітрами й бурями розкуте?!

ПЕРЕМОГА НАД АРСЕНАЛЬЦЯМИ

У лютому 1917 року в Росії сталася революція: солдати і народ скинули царя. Революцію почали українці, які були в царській армії — вояки Волинського полку.

В Україні створено нашу владу. Україна стала самостійною державою.

Російські комуністи не хотіли, щоб Україна відокремилася від Росії, тому вони пішли війною на нас. З Росії наступали на наші міста, Чернігів і Крути, російські комуністи під командою Мурат'йова. Вони хотіли взяти нашу столицю, Київ.

Головний отаман нашого війська, Симон Петлюра, дав наказ нашій армії вийти на зустріч ворогові. З Києва вийшли частини Коша Гайдамаків Слобідської України, щоб не допустити росіян до Києва. У Києві тоді залишилось дуже мало нашого війська — тільки вояки Вільного Козацтва.

Російські комуністи вирішили зробити повстання в Києві і забрати Київ з середини. Вони намовили частину робітників військового заводу Арсенал та деяких залізничників повстати проти України.

Симон Петлюра мусів відкликати військо з фронту, щоб боронити столицю України. Кіш Слобідської України приїхав з фронту і із станції Дарниця пішов на російських повстанців. А в самому Києві на повстанців від Хрешчатика і Великої Васильківської вулиць на росіян наступали вільні козаки.

За пару днів в українських руках опинилася станція Київ 2, Печерське, Києво-Печерська Лавра, Аскольдова могила і Царський сад, у якому був головний штаб російських комуністів.

Наше військо з усіх боків оточило Арсенал, у мурах якого засіли росіяни. Арсенал обстрілювали наші вояки зовсім зблизька. Під час облоги Арсеналу нашим військом командував сам Симон Петлюра. Начальником штабу був генерал О. Удовиченко. Вони обидва брали участь у боях.

У час бою був важко поранений капітан Хижий і кілька гарматників. Тоді Симон Петлюра сам кинувся перев'язувати їм рані. Генерал Удовиченко сам підпovзвав під мури Арсеналу і кидав у розбиті вікна ручні гранати.

Серед наших вояків було чимало ранених і вбитих. Та ще більше було поранених і вбитих комуністів. Лютий мороз і українські кулі надламали комуністів — вони не витримали і здались. Усіх їх забрали в полон. Разом з повстанцями попала в полон і головна комуністка — жидівка Євгенія Бош. Це було 3-го лютого 1918 року.

Українські вояки були розлючені на комуністів і вирішили їх усіх перестріляти. Вони вишикували полонених під мурами арсеналу і вже направили на них свої рушниці і скоростріли. У цей час підійшов Симон Петлюра. Побачивши це, він вибіг перед своїх вояків і крикнув:

— Не стріляйте в них! Між ними є обмануті українські робітники! Це наші брати. Ми не вбивці безборонних, а вояки. А коли хочете стріляти, то вбийте мене раніш, бо я не дозволю зробити безчестя імені українського вояка!

Козаки завагались. Тоді Отаман дав голосну команду:

— Козаки-українці! Зброю до ноги!

Усі наші вояки, як один, виконали наказа і приставили рушниці до ноги. Тоді Симон Петлюра почав пояснювати їм, що справжній лицар ніколи не мститься і не вбиває безборонних.

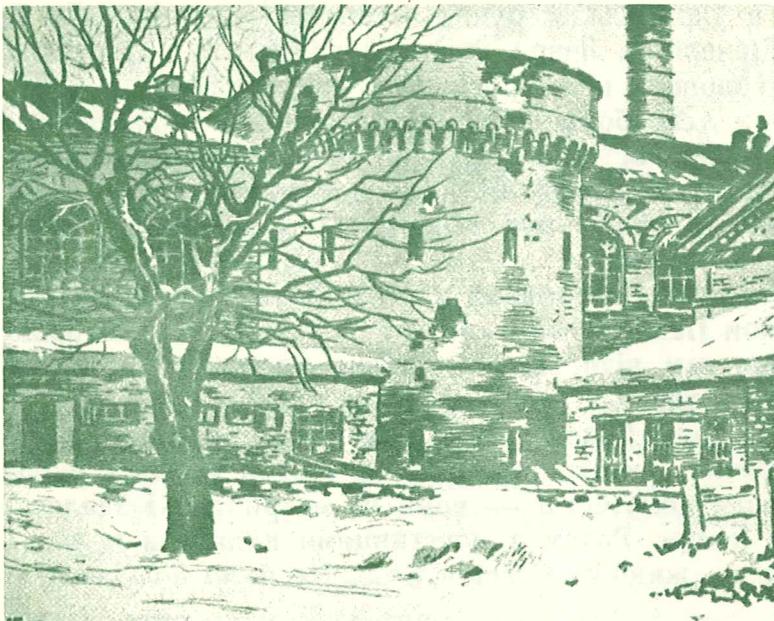
— Так роблять тільки комуністи, — пояснив головний отаман.
— Ми ж боремося за волю нашого народу. Ми мусимо бути лицарями без жодної плями. Хай їх судить наш державний суд, а ми не судді, ми тільки вояки.

Вояки засоромились спочатку. Потім вони загомоніли радісно. Вони зрозуміли, що їх отаман говорить правду: лицарі не вбивають безборонних.

Дуже втішились полонені. Вони дякували Симонові Петлюрі

І всім українським воякам. Ті, що були спереду, підбігали до Петлюри, намагались ціluвати йому руки.

Багато українських робітників, яких були обдурили російські комуністи, відразу перейшли в українську армію і воювали з росіянами.

Завод «Арсенал» 1918 року

Після перемоги над росіянами на майдані Святої Софії відбувся молебень: вояки і всі кияни дякували Богові, що допоміг перемогти лютого ворога.

Після молебня відбувся парад війська. У параді взяли участь усі вояки, які брали участь у боях з російськими комуністами.

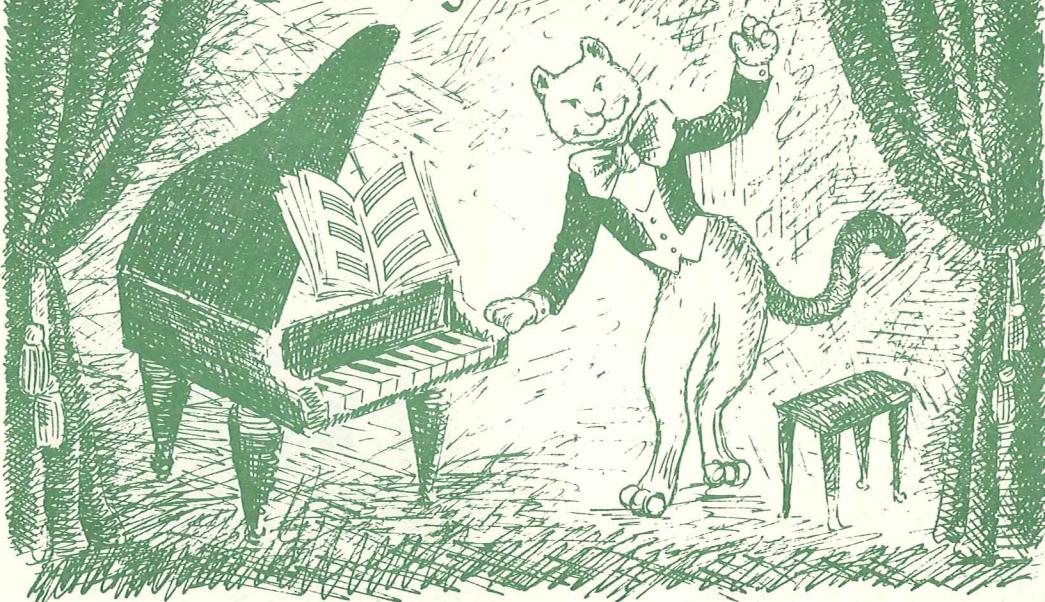
Радісно дзвонили дзвони в усіх київських церквах. Київ, — столиця України, — був вільний. Це була радість не тільки в Києві, а і в усій Україні.

Петро Волиняк

КІТ ПІЯНІСТ

Василь Дубина

Слухай, мамо, слухай, Ніно,
Грає кіт на піяніно.

На стовбурчиває свій хвіст,
Виступає піяніст.

Ради першого концерту,
Б'є по клавішах уперто.

Це ж нечуваний концерт —
Хата сповнена ущерть.

Першою прибігла качка
І розсілась, як багачка.

А за нею їжачок
У пальті із колючиком.

Ще і ласочка ляклива,
Ласа на усякі дива,

Ще і коник без уздечки,
Бородатий цап, овечка

І усім віданий пес,
Чайка із дніпрових плес.

І вивірка-акробатка
Скочила із клена в хатку...

Їх багато всіх було,
Прилетіло, приповзло,

І прибігло, й прискакало
Що вже й місця всім не стало.

Грав би довго піяніст,
Щоб не мишкі довгий хвіст.

Він би й не помітив мишку,
Що вилізла із-під ліжка,

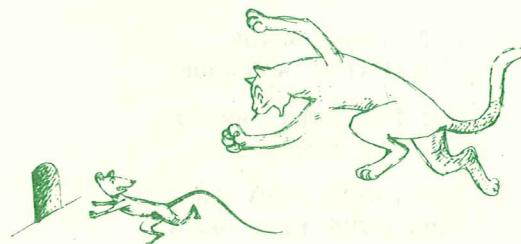
Що вилізла із нори
Не заради лише гри.

Та й від голоду й нудоти
Узялася гризти ноти.

Наш образивсь піяніст,
Очі вилупив на хвіст.

І побіг за нею вперто,
Не закінчивши концерту.

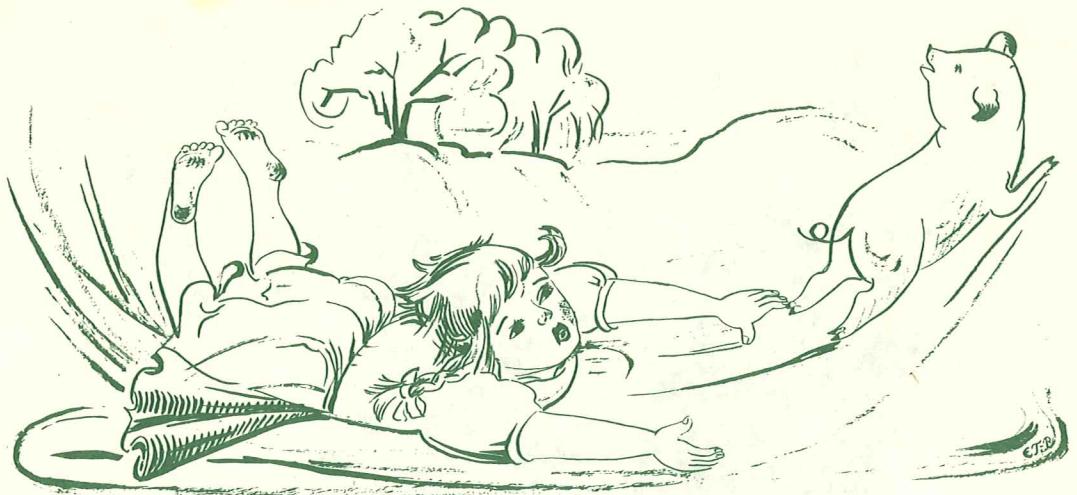
Грицько БОЙКО
ПОМІЧНИЦІ

Прилетіла з-за села
Віхола лапата,
Снігу, снігу намела
У дворі багато.

У кожусі й валянках
Тихою ходою
Йде доріжку підмітать
Наш дідусь з мітлою.

А навстріч ѹому якраз
Милочка й Ганнуся:
— Відпочиньте, ми за вас
Підметем, дідусю!..

Усміхається дідусь
В уса посивілі:
— Вчіться стежку проклада
В кожнім новім ділі!

АНТОНІНА ЛЯЛЬКА

Маленька дівчинка Антоніна не любила ляльок. — “Вони порожні всередині, — казала вона, — як їх любити”.

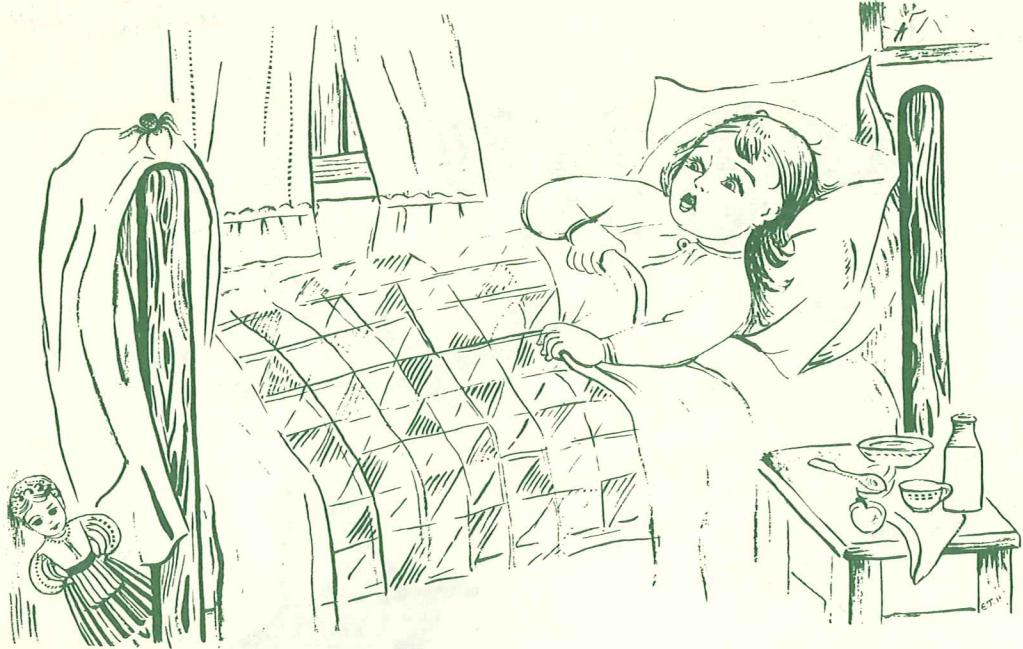
Її мати, звичайна селянська жінка, сварила її за те, що вона гралася з поросятами або собачатами, а свою чудову ляльку, подаровану їй у день її народження, недбало кинула під стіну.

Одного дня Антоніна, ганяючись за поросятами, впала і сильно забила ногу. Отож мусіла лежати багато-багато днів у ліжку. Якось по обіді мати пішла на кукурудзяне поле назбирати зілля, щоб полікувати ушкоджену ногу своєї донечки. Антоніна лишилась сама в хаті. Раптом вона побачила поганого павука на своєму ліжку. Антоніна не могла піднятися і утекти від нього. Вона тремтіла від страху, кричала, кликала маму. Тоді щось сталося. Маленька хвора дівчинка в страху сильно потряслася ліжком. Занедбана лялька, що стояла під стіною, впала і налякала павука, який швидко утік у дірку в підлозі.

Коли мати повернулася додому, Антоніна схвильовано розповіла їй, як маленька лялька захистила її від павука. Мати, усміхаючись, сказала:

“Бачиш, моя дитино, ляльки не зовсім порожні всередині, як ти завжди говорила. Вони справді дуже люблять дітей і захищають їх”.

— Це правда, мамусю, — відповіла Антоніна. — Дай мені зараз мою ляльку, я хочу їй подякувати за те, що вона врятувала мене від поганого павука, який мене так луже налякав.

Добра мати раділа, а Антоніна цілувала свою ляльку і колихала її на руках. Після того вона покинула гратися з тваринами. Куди б вона не йшла, — всюди брала з собою свою любу ляльку, загорнувши її в шалик.

Усі цяцьки люблять дітей і діти не повинні їх ламати і псувати, бо від цього цяцькам дуже сумно.

Переклада та ілюструвала Е. Туркало-Розгін

Наталя ЗАБІЛА

Малюнки БЕ-ША

Лесик та ЖУК

Вранці Лесик із воріт
вийшов з свого двору.
Жук біжить за ним услід,
хвіст піднявши вгору.

В небі крутиться сніжок,
і летять сніжинки
на ставок, на бережок,
на стрімку стежинку.

Лесь біжить до саночок
та зручиніш сідає.
Жук без зайвих балачок
теж в санки стрибає.

Що ж, примошуйся, сиди,
якщо ти хоробрий!
Та гляди — не упади
і тримайся добре!

Відштовхнувся і помчав
вниз із гірки Лесик...
З переляку заскавчав
бідолашний песик.

Сани вирвались з-під ніг...
— Ой, рятуйте! Гину!!! —
І сторчма летить у сніг
Жук у ту ж хвилину.

На садочки, на двори
пада сніг лапатий.
Все спускаються з гори
хлопчики й дівчата.

А Жучок на дітвору
й глянути не сміє.
— Хто таку придумав гру —
я не розумію!

І ніякого добра
з неї я не бачу...
Може це й хороша гра,
тільки не собача! —

ЗАЙЧИКИ

Мете і мете.
Для зайчиків пустка:
Минулась капустка,
Нічого ніде.
Мороз -- без ослабку,
Вже мало не плачуть...
Все бігають, скачуть,
Постукують в лапки,
Хухнуть та потрутуть,
Та все надаремно...
Ах, як неприємно,
Що лапок не чутъ!...

Олекса Стефанович.

Генрі Лонгфелло

ПІСНЯ про Гайавату

Переклад з англійської
Костянтина Шміговського

(Продовження)

Так він мчав усе на захід,
Обганяв прудких оленів,
Антилопу та бізона,
Перестрибував всі ріки,
Перестрибнув Міссісіпі,
Перестрибнув Гори Прерій,
Бачив край Ворон та Лисів,
Бачив житла Чорноногих

І дійшов до Гір Скелястих —
Царства Західного Вітру,
Де на скелях височезних
Жив-був древній Маджеківіс,
Володар вітрів небесних.

Повний подиву й пошани,
Гайавата встрів там батька,
Що його волосся буйне
Розвівалося шалено
І яріло, і іскрилось,

Ніби Ішкуда-комета,
Ніби зірка іскрометна.

Повний радощів за сина
Маджеківіс був погляд:
Він згадав літа юнацькі,
Вздрівши риси Гайавати,
Перед ним немов Венона
Встала пишная з могили.

«Будь ти гостем, Гайавато,
В царстві Західного Вітру!
Ледве я тебе діждався!
Юність — мила і прекрасна,
Старість же — тяжка й гнітюча;
Ти вертаєш дні минулі,
Ти мені приносиш згадку
Про прекрасну Венону».

І багато днів в разомові
Провели так батько з сином,
І частенько Маджеківіс
Споминав колишню доблесть.
Небезпечні всі пригоди,
Непохитну свою мужність,
Невразливе юне тіло.

Терпеливо Гайавата
Слухав батька вихваляння,
Лиш потрошку посміхався;
Та не виявив ні разу
Ні невіри, ні погрози,—
Тільки серце, мов жарина,
Пломеніло і яріло.

Далі встав: «О, Маджеківіс!
Чи немає тут такого,
Що могло б тобі зашкодить?»
І могутній Маджеківіс,
Що хваливсь так величаво,
Відповів: «Нема нічого,—
Окрім скелі он тієї,
Окрім Вобіка лихого!»

Погляд милостивий, мудрий
Кинув він на Гайавату;
В тому погляді у батька
Були гордощі за сина,
За його ставную постать;
Він сказав: «О, Гайавато!
Чи немає тут такого,
Що тобі могло б зашкодить?»

Обережний Гайавата
Помовчав хвилинку, ніби
Був непевен в своїй мові,
Ї відповів: «Нема нічого,
Тільки, може, очерет тої.
Очерет отої, Апуква».

І як тільки Маджеківіс
Встав, простяг до очерету
Руку,— скрикнув Гайавата,
Ніби з жаху нелюдського:
«Каго! Каго! Не торкайся!» —
«Ta не бійся,— Маджеківіс
Відказав.— Я не торкаюсь!»
Потім знов розговорились
Про братів тих Гайавати —
І про Вебуна, що правив
Усіма вітрами Сходу,
Вітер Півдня, Шавондаї,
Про братка Кабібонокку.
Далі матір пригадали,
Ту прекрасну Венону,
Що синочка породила
Та й померла, як Нокоміс
Про Венону повідала.

Потім син сказав до батька:
«Маджеківісе, признайся:
Адже ти убив Венону,
Взяв її прекрасну юність,
Розтопав лілею прерій,
Розтопав її ногою?»
І могутній Маджеківіс
Похитав тут головою,
З болем визнав він провину.

І тепер от Гайавата
Встав і руку в рукавиці,
У чарівній Мінджаун,
З диким виразом загрози
Він поклав на скелю Вобік,
Відламав верхівку скелі
Ї розтрощив її у друзки
Та й жбурнув, мов божевільний.
В свого батька, чие серце
Було сповнене гризоти.
Його ж серце, мов жарина,
Пломеніло і яріло.

Маджеківіс вітром дужим
Віддував назад все груддя,
Чміхав ніздрями щосили,

Сам шалено розлютивши,
Супротивниківі в очі;
Взявши в жменю очерету,
Що зростав в заплаві річки,
Вирвав разом із корінням,
Разом з намулом і тванню,—
Гайавата лиш сміявся.

Так почався бій смертельн
Між скелястими горами;
Знявсь орел з гнізда гірського,
Бог війни, Кеню могутній.
Покружляв він понад ними
Ї на прискалок сів спочити;
Очерет, мов чагарник той,
Зашумів в поривах бурі;
На велики, грубі брили
Геть розтрощений був Вобік;
Землетрус змішався з шумом
Велетенського двобою,
І в повітрі було чути
Лиш страшні ударі грому,
Що лунали — «Байем-вава!»

І не встояв Маджеківіс.
Вмить подався він на захід,
Полетів понад горами;
Три доби летів він з боєм,
Переслідуваний сином,
Доки, врешті, опинився
У своїх чертогах вічних,
На краю землі, де сонце
Опускається надвечір,
Мов фlamінго, що сідає
У болоті, оповитім
Сумом, у своє гніздечко.

«Стій! — гукнув тут Маджеків
Стій, мій синку Гайавато!
Мене вбити ти не зможеш,
Бо я завжди був безсмертний.
Я хотів лише узнати
Твою мужність, твоє серце,—
Знаю вже тепер, юначе!

Ти вертайсь тепер додому,
Ти живи серед народу,
Ти борись зо всяким лихом,
Очищай водойми, ріки,
Убивай потвор шкідливих
Тих от велетнів Вендіго,
Тих отруйних змій, Кенебік,—

Як убив я Міші-Мокву,
Велетенського Ведмедя!

А як буде вже до тебе
Підкрадатись злая Погак¹,
Що в пітьмі очима світить,—
Ти приходь до мене знову,
Поділю своє я царство,
Будеш вітром Ківейдіном,
Що на схід південний віє».

Отаке-то відбувалось
В стародавню пору, Шаша,
У ті дні давно минулі
В царстві Західного Вітру
І мисливець бачить досі
Знаки битви у долинах,
Височезні очерети
По річках та по озерах,
Бачить брили скелі Вобік,
Що лежать скрізь по долинах.

Йшов додому Гайавата,
І місцевість та й дорога
Веселили його душу,
Бо гіркота гніву зникла,—
Геть розвіялись і зникли
З голови думки про помсту,
З серця злая лихоманка.

Тільки раз юнак затримавс
Тільки раз він зупинився
Наконечників купити
У відомого всім майстра.—
То було в краю Дакотів,—
Водоспади Міннегага
Там іскряться серед лісу,
З сміхом линуть по долині.

Там усім відомий майстер
Наконечники із кремню,
З халцедону, а то й з яшми
Виробляв,— були гладенькі
Наконечники ті й гострі,
І близкучі, і коштовні.

З ним жила чорнява донька
Вередлива і примхлива;
В настрої — і світло, й тіні;
Ув очах — і сміх, і хмарки;

Бистроногая, як річка;
Коси хвилями спадають,
Сміх — мов музика весела.
І Грайливою Вodoю
Він назвав кохану доньку,
Дав ім'я їй — Міннегага.

Так невже ж заради стріл тих,
Наконечників із кремню,
З халцедону та із яшми
Зупинився Гайавата
У краю дакотів диких?

Чи не дівчина то часом
На ім'я Вода Грайлива
Виглядає з-за завіси,
З-за хвилястої завіси,
Що шурхоче й виграває,
Ніби річка Міннегага.
Виграває ще й іскриться,
Наче та Вода Грайлива,
З-за зеленої завіси?

Хто вгадає, які гадки
В голові його роїлись?
Хто вгадає сни чарівні,
Що з'являлись Гайаваті?
Все сказав старій Нокоміс,
Як вернувсь вночі додому:
І про зустріч свою з батьком,
І як бився Маджеківіс;
Лиш ні словом не згадав він
Про дівчину Міннегагу.

¹ Смерть (інд.).

ШІСТ ГАЙАВАТИ

и почуєте, як в лісі
І постився Гайавата,
І молився — не для того,
Щоб здобуть на полюванні
Щастя й успіхи мисливські
Чи зажити собі слави,—
А для того, щоб народам
Забезпечити дробрут.

Збудував собі оселю —
Він вігвам поставив в лісі
Поблизу Озер Великих.
У весняну теплу пору,
Як настав вже Місяць Листя,
Там, у снах, видіннях дивних
Сім ночей, сім днів постився.

Перший день блукав по лісі:
Бачив дужого оленя,
Що виходив з чагарища,
Бачив кролика у нірці,
Чув фазана голос, Біни,
Голос білки Аджідомо,
Що в дуплі десь торохтіла,
Бачив голуба Омімі,
Що мостили гніздо на сосні,
Табуни гусей тих бачив,
Що на північ полетіли
І курликали у небі.
«Гітчі-Маніту! — гукнув він.—
Так невже ж життя все наше
Від оцих дрібниць залежить?»

Другий день своєго посту
По стрімких блукав він кручах,
По Маскодей — пишних луках,—
Придивлявся, як зростає
Рис там дикий, Меномоні,
І Мінага, голубика,
І суніці ті, Одамін,
Агрус, Стебомін колючий,
Виноград росте, Бемагут,
Що звисає з віт вільхових,
Аромати розливає.

«Гітчі-Маніту! — гукнув він.—
Так невже ж життя все наше
Від оцих дрібниць залежить?»

Третій день своєго посту
Він над озером просидів,
Над прозорою водою,
Бачив він осетра Наму,
Що кругом намистом сипав,
Бачив окуня він, Саву,
Що іскривсь в промінні сонця,
Бачив шуку Маскенозе
Ї оселедця, Окагевіс,
Шогеші — морського рака.
«Гітчі-Маніту! — гукнув він.—
Так невже ж життя все наше
Від оцих дрібниць залежить?»

На четвертий же день посту
Він лежав в своїй оселі
На постелі з листя й моху;
Перед зором пролітали
Мрії — тіні та видіння,
А околиці розкішні,
Бліск води, проміння сонця,
Мов дурман, його п'янили.

Враз угледів юнака він
У зеленожовтих шатах,
Що з'явивсь перед вігвамом
У сутінках пурпuroвих,—
Над чолом звисало пір'я,
Чуб м'який мав золотавий.

На поріг вігвама ставши,
Подививсь на Гайавату;
У очах його — довіра,
Співчуття прекрасна пристрасть,
А як мовив — ніби вітер
Забринів у верховіттях.
Він сказав: «О, Гайавато!
Голос твій почуто в небі.
Ти благав не те, що інші:

Ти не спритності на ловах
Чи в рибальстві домагався,
Не тріумфів у сутичках
І не воїнської слави,
А добробыту людського,
Щастя всіх племен, народів.

Я — Мондамін. Я спустився
Посланцем Життя Владики
З неба, щоб тебе навчити,
Як в борні, в успішній праці
Те здобути, чого прагнеш.
Встань, юначе, ти з постелі
Та ставай на бій zo мною!»

І ослаблий після посту
Підхопився Гайавата,
Вийшов з темного вігвама.
Сонце вже лягло на обрій,
Як з Мондаміном став битись.
Ледве він його торкнувся,
Як відчув в собі відвагу,—
Його жили налилися
Сил нових, життя, надії.

Так змагались між собою
У вечірньому промінні
Юнаки; і поки бились —
Усе дужчав Гайавата;
Бились, доки не накрила
Все кругом пітьма нічная,
Доки чапля та Шухшухга
Із гнізда в гіллі сосновім
Не озвалась криком болю.

«Досить! — мовив тут Мондамін,
Посміхнувшись, Гайаваті.—
Як заходитиме сонце,
Завтра знов прийду до тебе
І випробовувати буду».
І раптом зник — кудись подівся,
Ніби крапля дощовая,
Мов туман в пориві вітру.
Гайавата не помітив,
Як той зник, лише побачив,
Що лишивсь він сам, голодний,
Сам над озером туманным.
А вгорі ясніли зорі.

Так два вечори, як тільки
Опускалось в воду сонце,
Мов рожевріла жарина

З вогнища Життя Владики,
В воду Заходу спадало,—
Він з'являвся знов на землю
З Гайаватою змагатись;
Він приходив тихо-тихо,
Мов росинка із повітря,
І в повітрі знов зникав він.
І ніхто не знав, не бачив,
Як вертався і зникав він.

Вони тричі вже ставали
В сяйві дня на поєдинок,
Бились, доки не темніло,
Доки чапля та Шухшухга
Із гнізда в гіллі сосновім
Знов і знов не озивалась;
Припиняв тоді в задумі
Поєдинок свій Мондамін.

І високий, і прекрасний,
Він стояв в барвистих шатах,
І орліні довгі пера
На чолі його хитались,
А лице дрібні вкривали
Краплі поту від утоми.

Він гукнув: «О, Гайавато!
Ти відважно бивсь zo мною,
Тричі ти ставав до бою.
Гітчі-Маніту все знає,—
Дасть тобі він перемогу».

І додав ще, посміхнувшись:
«Завтра вже кінець двобою
І кінець твоєго посту;
Перемігши мене ще раз,
Викопай мені могилу.
І нехай там поливає
Мене дош і гріє сонце;
Ти зірви вбрання із мене
І зелене, й жовте — з пір'ям,
Поклади мене в могилу
І землею вкрий м'якою.

Не давай нікому шкодить
На могилі — ані людям,
Ні червам, ні бур'янові,
Ані Кагагі, злим крукам,
Стережи мене, аж поки
Не прокинусь я, не встану
І на світ не покажуся».

Так сказавши, знову зник він.
Мирно виспавсь Гайавата,—

Чув лише голос Вавонейси,
Чув, як скаржився дрімлюга,
На даху вігвама сівши,
Як струмочок Себовіша,
Пробігаючи близенько,
Подавав бренливий голос;
Чув зітхання в верховіттях,
Чув він шум гілок соснових,
Що хитались, підіймались;
Чув все так, як чують сонні:
Чи то шептіт, чи зітхання...
Мирним сном спав Гайавата.

А на сьомий ранок посту
Прибула стара Нокоміс,
Принесла йому поїсти.
Хвилювалась, вболівала,
Що його погубить голод,
Піст позбавить його сили.

Та до їжі не торкнувся,
Тільки мовив він: «Нокоміс!
Почекай,— хай сонце сяде,
Хай пітьма усе покриє,
І Шухшухга, чапля сиза,
Своїм криком на болоті
Сповістить, що день скінчився!»

З слізми йшла назад Нокоміс,
Боючись за Гайавату,
Що його погубить голод,
Піст позбавить його сили.
Він же, стомлений, чекати
Сів Мондаміна приходу.
І вже тіні на схід сонця
Через ліс лягли й болото,
Сонце ж з неба стало в воду
Поринати в час вечірній,
Мов осінній лист червоний,
Що спускається на воду,
Що на саме дно сідає.

Тільки — зирк! — Мондамін юний
У м'яких блискучих шатах,
Шатах жовтих і зелених,
У яскравих довгих перах
Появився на порозі.
І підвівся Гайавата,
І знесилений, і жовтий.
Та без страху встав до бою,
Із Мондаміном став битись.

І злились перед очима
Ліс і небо, суша й води.

В грудях серце стукотіло,
Мов осетр, який тенета
Мов страшне пожежі коло,
Розірвати люто рветься.
І спалахував весь обрій,
І, здавалось, всі світила
Тую битву споглядають.

Враз помітив Гайавата,
Що стойть він сам під лісом,
У напружені великім.
Перед ним же — без дихання,
Із скуйовдженим волоссям,
Весь обшарпаний, подертий
Його мертвий супротивник.

Переможець Гайавата
Викопав йому могилу,
Зняв з Мондаміна одежду,
Головний убір зняв з пір'я
Та й поклав те все в могилу,
Загорнув її землею.
Чапля сизая Шухшухга
Обізвалася з болота
Криком болю та риданням
Криком болю, криком жаху.

Повернувся Гайавата
Знов до рідного вігвама,
Піст закінчився у нього,
Тиждень іспиту скінчився.
Та він мусив пам'ятати
Місце, де двобій відбувся,
Не забув тії могили,
Де спав вічним сном Мондамін,
Спав у дощі і спав у спеку
Разом з шатами своїми,
З головним убором з пір'я.

І щодня бував під лісом
На могилі Гайавата.
Там розпушував він землю,
Рвав бур'ян, комах всіх нищив
Проганяв свистками, шумом
Кагагі, царя всіх круків.

(Далі буде)

Mr. W. Rewyckyj,
250 Symington, Ave.,
Toronto, Ont.

ДІЯЛІЧНИК
...ВІД НИНІ УКРАЇНСЬКА
НАРОДНЯ РЕСПУБЛІКА
СТАЄ САМОСТІЙНОЮ ВІД
НІКОГО НЕЗАЛЕЖНОЮ
ВІЛЬНОЮ СУВЕРЕННОЮ
ДЕРЖАВОЮ УКРАЇНСЬ
КОГО НАРОДУ

КАНІОКА

„СОНЯШНИК”, ілюстрований місячник для дітей.

Редактор — Петро Волиняк

Передплата на рік: Канада — 3.00 дол., США — 3.50 дол. Австралія
й Англія — 20 шилінгів, інші країни — рівновартість 3.00 долярів.

Передплату і все листування слати на адресу:

“NOWI DNI”, Box 452, Term. “A”
Toronto, Ont., Canada.